ANG Bayan
Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo

Winaray nga Edisyon
Tuig LVI Ihap 5
Marso 7, 2025
www.philippinerevolution.nu

EDITORYAL

Diri magsisirom an kapawa han mga rebolusyunaryo nga bituon

Ha pagselebrar han Pankalibutan nga Adlaw han Kababayin-an ha Marso 8, ginpapasidunggan han Partido an ngatanan nga kababayin-an nga tinindog ha kaangayan nira nga lugar ha rebolusyon. Hira an mga babaye nga rebolusyunaryo, kadre, mga Pula nga kumander, ngan mangaraway, nga naghasog ha makuri nga dalan han pag-ato, ginios ngan namuno, ngan damo ha ira kumatin hin armas, agud kab-uton an higtaas nga hingyap para ha katalwasan han kababayin-an ngan bug-os nga katawhan.

Hira an mga waray yumukbo o sumurender ha butnga han magpintas nga agway, puno hin rebolusyunaryo nga diwa tubtub ha urhi nga ginhawa. Hira an mga rebolusyunaryo nga bituon nga waray katapusan nga magpapawa.

Pinakahitaas nga pagpasidungog an iginhahatag han Partido ha mga kababayin-an nga namuno ha Partido, ha hukbo han katawhan ngan rebolusyunaryo nga kagiusan. Ginpapasidunggan han Partido an mga kababayin-an nga nagin kagawad han Komite Sentral nga hira Ka Maria Malaya (Myrna Sularte), sekretaryo han panrehiyon nga komite ha Northeast Mindanao ngan Komisyon han Mindanao; Ka Bagong-Tao (Wilma Tiamzon), pankabug-usan nga sekretaryo han Partido; Ka Fiel (Eugenia Magpantay), pankabug-usan nga sekretaryo han Partido; Ka Elay (Helenita Pardalis), sekretaryo han Panrehiyon nga Komite han Eastern Visayas; Ka Lalay (Aprecia Alvarez Rosete), sekretaryo han Panrehiyon nga Komite ha Western Mindanao; Ka Sandy (Josephine Mendoza), ikaduha nga sekretaryo han Panrehiyon nga Komite ha Southern Tagalog; ngan Ka Kaye (Sandra Reyes), kagawad han Komisyon ha Mindanao.

Diri liwat mahingangalimtan hi Ka Concha Araneta Bocala, tagapagyakan han National Democratic Front-Panay ngan gatus-gatos pa nga kababayin-an nga nagserbe nga mga sekretaryo, giya pampulitika, kumander, mangaraway, doktor ngan nars han masa, organisador, propagandista, kabakyang ha aktibidad, magturutdo, tagapagpahiara, parapamati han mga problema ngan tagsagdon, ngan iba pa.

Igselebrar naton an dagko kaupay nga amot han kababayin-an ha rebolusyon Pilipino. Tagan naton hin importansya an iginhahalad nira nga kabaltok, kamaduroto ngan katindog nga nagpapariko ngan nagpapadig-on ha pakigbisog han katawhan. Ha natad han pakigbisog para ha katawhan ngan para ha kababayin-an, nakakabot nira an ira hul-os nga potensyal komo tawo ngan katupong han kalalakin-an. Gin-aatuhan nira an patriyarkal nga kultura nga nagkukunsidera ha ira nga maluya o mas himubo, ngan igpakita an puthaw nga panindugan.

Paglaum an mga babaye nga rebolusyunaryo para ha milyun-milyon nga kababayin-an nga nag-aantos ha katilingban nga nagkukunsidera ha ira nga mas himubo ngan mas maluya. Susbaranan hira para ha mga babaye nga ginsusuhulan hin mas himubo ngan gin-uuyam han pauru-utro nga

trabaho; baga karabaw nga natrabaho ha uma kundi diri gin-iihap komo produktibo; mga waray tuna ngan ginpapalayas ha tuna han ira kaapuy-apuyan; nakahigot ha panimalay nga buruhaton ngan pag-ataman han asawa ngan anak kundi limitado, kun mayda man tingog sakob han ira kalugaringon nga panimalay; ha mga diri makaalinggawas ha mga mapan-abuso nga relasyon tungod han kahadlok ngan kawaray poder ha ekonomiya; ha mga napiritan mag-abrod agud may mapakaon ha pamilya; ha mga nahiaagum hin diskriminasyon ha tawoa; ngan ha mga biktima han sekswal nga pangabuso ngan kamadarahug.

Kilal-on naton an ira nalalain nga kontribusyon komo mga iroy ngan asawa ha pagbug-os han mga rebolusyunaryo nga pamilya ngan relasyon, ha pagpupukaw ngan militante nga pagundong ha mga palisiya para ha proteksyon han kababayin-an, bata ngan LGBT kontra ha paniniyupi ngan pananalumpigos. Kilal-on naton an ira papel ha pag-isa han kapukawan han kalalakin-an ngan katawhan kasumpay han mga karukayaknon nga pankababayinan, pagpasulong han pantay nga pagtagad ha tawoa, ngan pagbug-os hin madig-on nga pansuporta nga sistema para ha mga igkasi babaye.

Tagan naton hin importansya an ira mga sakripisyo, an pagbaya ha komportable nga kinabuhi ngan makaiya nga hingyap, an pag-antos ha damo nga kakurian han gerra, ngan labina an tag-iha nga kahimulag ha kalugaringon nira nga mga anak. Ha luyo hini, an ira mga kinabuhi ha pakigbisog puno hin kalipay ngan karayhak. Diri mauubos an mga estorya nga mag-upay, makalilipay ngan makatatangis nga eksperyensa han mga babaye nga nakikig-away. Sugad han panalagsahon nga mga bukad ha kagugub-an, pinakahinigugma ngan pinakaminayuyo hira han masa ngan mga kasama.

Ha atubangan han natikagrabe nga kakurian ngan pag-antos han pira kanapulo kamilyon nga pamilya ha butnga han krisis ha ekonomiya bunga han korapsyon han rehimen Marcos, ngan mga palisiya ngan programa nga kontra-kablas ngan maka-langyaw nga kapitalista, padayon nga napupukaw an kababayin-an kaupod an bug-os nga katawhan, ha panginahanglan nga tumindog ngan umato.

Kaupod an mga babaye ha unhan han mga trabahador nga pursigido nga nagtutukod han ira mga unyon ngan magkalain-lain nga asosasyon. Kaupod hira ha mga nangunguna ha pag-insister ha mga ungara ngan demanda para ha dugang nga suhol, katungod ha regular nga trabaho ngan mas makatawo nga kundisyon ha pagtrabaho. Kaupod hira ha mag-isog nga naninindugan ha pag-atubang ha hakog nga kapitalista, ha iya mga armado nga maton ngan pasista nga ahente han estado.

Aada hira ha unhan han masa nga kablas nga naato ha waray hunong nga paghitaas han presyo han bugas, pagkaon, lana, sungo, medisina, pasahe ngan magkalain-lain nga serbisyo. Hira an mga iroy ngan anak nga nakikig-usa ha ira mga amyaw agud suknaon hi Marcos ngan mga pulitiko ha pagdispalko han kwarta han nasud ha ira huralwa nga kinabuhi ngan atuhan an waray katapusan nga pangutang han gubyerno agud pondohan an korapsyon. Ha mga kampus kaupod an kababayin-an nga kabatan-unan ha namartsa ha unahan han pag-ato ha waray hunong nga paghitaas han matrikula ngan kagarastuhan ha pag-eskoyla, sugadman ha pag-ato ha pagpakaniyutiyo ni Marcos ha US ngan pagdanas ha nasud ha imperyalista nga gerra.

Ha kabaryuhan, kaupod an kababayin-an ha masa nga nag-oorganisa ngan nagios kontra ha rehimen Marcos ngan ha palisiya hini nga todo-larga nga liberalisasyon nga napatay ha pakabuhi han milyun-milyon nga parag-uma. Kaupod hira ha duruyog nga naguliat para ha tinuod nga reporma ha tuna, ngan kadagmitan nga mga demanda agud pahimub-on an plete ha tuna, interes ha pautang han mga hakog nga usurero ngan bangko, ngan presyo han mga higamit ha pag-uma. Ha pira kayukot nga barangay nga ginkokontrol han militar, maisugon nira nga ginsusukna an pangabuso ngan kamadarahug han pasista nga sundalo, labina kontra ha kababayin-an ngan kabataan.

Kaupod an kababayin-an ha unhan han mga kabatan-unan nga bag-o nga Pula nga mangaraway han BHB. Sugad han nahiuna nga mga tulin han kababayin-an nga mangaraway, iginpapakita nira yana an waray tubtuban nga kaisog ha pag-atubang ha kaaway, ngan waray katapusan nga paghigugma ngan pagmayuyo ha masa nga kausa nira ha hingyap para ha talwas ngan malamrag nga kabubwason. AB

ANG Bayan

Tuig LVI Ihap 5 | Marso 7, 2025

Igin-gagawas an Ang Bayan ha lenggwahe nga Pilipino, Bisaya, Iloko, Hiligaynon, Winaray ngan Ingles.

Nakarawat an Ang Bayan han mga kontribusyon ha porma han mga artikulo ngan balita. Gin-aaghat liwat an mga mambarasa nga magpaabot hin mga suson ngan rekomendasyon ha ikauuswag han aton mantalaan.

Gin-uunod

Editoryal: Diri magsisirom an kapawa han mga rebolusuyunaryo nga bituon 1
Editoryal: Ihatag an pinakahiluag nga suporta ha welga han mga trabahador ha Nexperia 3
Ha rebolusyon an lugar han kababayin-an! 4
Mga protesta 5
Sibilyan nga parag-uma, ginpatay han 82nd IB 5
Kagiusan han mga Pilipino ha langyaw nga labnasan 6
Mga leksyon ha pag-aalsa nga EDSA 7
Ha dagmit nga pulong 8
Pagtipa ha natikahitaas nga matrikula ha kolehiyo 9
Pagtindog para ha masa nga Mindoreño 10

An Ang Bayan igin-gagawas duha kabeses kada bulan han Komite Sentral han Partido Komunista ng Pilipinas

ang.bayan@cpp.ph

EDITORYAL

Ihatag an pinakahiluag nga suporta ha welga han mga trabahador ha Nexperia

Hadton Marso 5, dudrungan nga inundang ha pagtrabaho an masobra 1,300 nga trabahador ha Nexperia Philippines Inc ngan igindeklara an welga ha pabrika hini ha Light Industry Science Park 1 ha Cabuyao, Laguna. Katuyuanan nira nga duruyog nga ipasulong an ira pakigbisog para ha umento ha suhol, pagpabalik ha gintanggal nga mga trabahador, ngan kontra ha pagbuhag ha ira unyon.

Pira katuig na nga gin-aantos han mga trabahador ha Nexperia an kapitalista nga pagtamas-tamas ha ira kaupayan ngan pagbalewaray ha ira mga ungara. Nagpapakabungol an maneydsment han kompaniya ha ira mga demanda para ha makaburuhi nga suhol, kontra ha pagtatanggal ngan kontra ha mga pangatake ha ira katungod ha pag-unyon. Pabor ha interes han kapitalista, nagpagawas hin "assumption of jurisdiction" an Department of Labor and Employment para paundangon an anuman nga larang nga welga agud kunuhay ini an "mag-arbiter."

Lugod, gintanyag han kapitalista an matamay nga umento nga ₱17 kada adlaw kadungan an susrunod nga pagtanggal han gatus-gatos nga trabahador tikang pa 2023. Agud makaghakin han tikadagko na nga ganansya, ura-ura nga gindugngan an pagtrabaho an mga trabahador. Hadton 2024, naabot han kompaniya an produksyon han siyam kabilyon nga *electronic chips* nga gingagamit ha produksyon han mga sarakyan, higamit nga pan-komunikasyon ngan iba pa. Nahimo ini ha pagpwersa ha mga trabahador nga kumapot tubtub upat nga makina kada usa, nga plano pa nga pahitas-on ha siyam nga makina ha mga tiarabot nga panahon.

Diri madidiwara an pankasaysayan nga kamahinungdanon han welga han Nexperia. Usa ini ha pinakadako nga welga ha naglabay nga pira katuig ha usa nga kompaniya nga pananag-iya han langyaw. Ini nga welga direkta nga pag-ayat ha palisiya nga "no strike" nga mahugot nga iginpapatuman ha mga *export processing zone*. Iginpapakita han kaisog han mga trabahador han Nexperia nga buhi an mapan-ato nga diwa han mga Pilipino nga trabahador. Iginpapahinumdom hini ha tanan nga trabahador an importansya han pagkaurusa ngan determinasyon nga umato agud depensahan an ira kaupayan ngan makaklase nga dignidad.

Naglarab an welga han mga trabahador ha Nexperia ha butnga han natikagrabe nga sosyo-ekonomiko nga krisis nga kinamumutangan han bug-os nga nasud. Espiho ini han hiluag nga diskuntento han masa nga trabahador ngan katawhan ha atubangan han tigda nga paghitaas han presyo han pagkaon ngan mga batakan nga panginahanglan ngan serbisyo, himubo nga sweldo ngan hiluag nga kawaray trabaho. Milyun-milyon an gin-aagawan hin tuna ngan han ira pakabuhian, ngan ginliligis han mga langyaw nga kapitalista, lokal nga dagko nga negosyo ngan agaron maytuna. An welga han mga trabahador ha Nexperia, ha laktud, naghahatag tingog diri la ha mga trabahador han Nexperia, kundi ha bug-os nga katawhan nga nag-aantos ha ilarum han mga pakuri nga palisiya ngan makalangyaw nga rehimen US-Marcos.

Iginpapakita han mga trabahador ha Nexperia an kaisog ngan militansya ha pakigbisog. Ginpapamatud-an nira nga diri hira mayukbo ha atubangan han pan-gigipit, panhadlok ngan pandarahug han kapitalista ngan han reaksyunaryo nga estado. Tungod kay amkon nira an katadungan ngan hustisya, waray hira magpahadlok ha dirudilain nga pan-gigipit ngan panarhug han kapitalista nga tatanggalon o kasuhan hira. Nakuha hira hin kusog ngan kadig-on han determinasyon ha kada tagsa, ha ira nagkakaurusa nga pag-atubang ha hakog nga kapitalista.

Kaangayan la nga manawagan ha tanan nga trabahador ngan bug-os nga katawhan nga tumindog ngan suportahan an welga han mga trabahador ha Nexperia. Panahon ini han pagkakaurusa han mga trabahador, diin pa man nga kaparte nga pederasyon o linya han industriya. Kinahanglan ipahibaro ha mga trabahador, kaupod an mga aada ha pabrika han mga *export processing zone*, nga an pakigbisog han mga trabahador han Nexperia pakigbisog liwat nira. An pakigbisog para ha makaburuhi nga suhol, makatawo nga kundisyon ha pagtrabaho ngan katungod ha pag-unyon an kolektibo nga pag-ato han ngatanan nga mga Pilipino nga trabahador, bisan han mga trabahador ha magkalain-lain nga parte han kalibutan.

Kinahanglan nga maghatag liwat hin suporta ha welga han mga trabahador han Nexperia an magkalain-lain nga demokratiko nga sektor. Kinahanglan dad-on an ira mga isyu ha pinakadamo nga kampus, komunidad, upisina ngan singbahan, agud kuhaon an hiluag nga suporta han bug-os nga katawhan. Tirukon an pinakahiluag nga materyal ngan moral nga suporta para ha mga trabahador han Nexperia. An kadaugan han ira welga segurado nga magseserbe nga inspirasyon agud pukawon an mga trabahador ngan magkalain-lain nga klase ngan sektor nga tumindog ngan umato ha pananalumpigos ngan paniniyupi.

Samtang gindadayaw naton an kaisog han mga trabahador han Nexperia ha militante nga pagpasulong han ira mga demokratiko nga ungara ngan interes, kinahanglan liwat naton lamragan an dalan han mas hiluag nga pakigbisog kontra ha ngatanan nga tipo hin pananalumpigos ha masa nga anakbalhas ngan bug-os nga katawhan. Ipakita naton kun tiunan-o an pakigbisog han mga trabahador ha Nexperia nakakaw-it ha pankabug-usan nga rebolusyunaryo nga pakigbisog agud tapuson an dunot ngan matalumpiguson nga sistema. AB

Koresponsal

Makigbisog agud mabuhi!

Tungod kay pakyaway ha plantasyon han kapehan, burublig ha pag-ani han kape an pamilya nga Lupao. Kinahanglan madagmit nga humanon ni Lydia, han iya asawa ngan tulo nira nga kabataan an 7 kaektarya nga kapehan. Ginkaka-atubang ni Lydia an tarhug nga matanggal hiya ha listahan han 4Ps kun diri niya ibabalik ha eskoylahan an mga anak nga kabulig nira ha pakabuhi.

Ginpapaaplay naman utro hi Tess ha iya kompaniya nga ginsudlan hin haros duha katuig komo paragtahi. Ini an baton han manedyer ha iya kahuman niya maghangyo hin *maternity leave* para ha panganak ha masunod nga bulan. Sobra an kabaraka ni Tess nga mawarayan hin trabaho, labina nga magigin solo nga kag-anak hiya.

Nasunugan naman hira Rosario, iroy han 6-katuig nga bata ngan 1 katuig nga puya. An pagkita han mga kaapi han ira asosasyon han kablas, tinuyo an sunog agud palayason hira ha komunidad. Nabubuhi la an iya pamilya ha guti nga kita han asawa niya nga drayber han pedikab. Nakasirong hira ha *evacuation center* nga gin-aapo kada pagbagyo.

Usa nga masahista hi Kris, usa nga *transgender*, ha usa nga guti nga *spa*. Ha nakakaubos hin kusog nga trabaho niya, kulang ha minimum nga suhol an suma total nga komisyon nga iginsusuhol han iya amo. Ginbabaton niya an kabarayadan ha SSS ngan Philhealth. Waray iginhahatag nga proteksyon ha iya bisan pira kabeses na hiya nga nabaraka ha mga kliyente nga nag-aaro hin "ispesyal nga serbisyo."

Ini an magkalain-lain nga ladawan han kababayin-an nga Pilipino. Diri madidiwara an kagrabihon han ginaantos nira nga kakurian ngan sakripisyo. Sugad hin karabaw nga ginkakapagalan nira nga mabuhi an ira mga pamilya kundi mayoriya ha ira ginkukunsidera nga "diri produktibo." Masobra katunga ha kababayin-an diri igin-iihap ha "pwersa han pagtrabaho." Mayda mga balaud ngan programa nga pankababayin-an nga maupay pamatian kundi tinuyo nga waray tango ngan waray pulos ha atubangan han hiluagan nga pagtalapas nga nahiaguman han mga kababayin-an.

Ha bug-os nga kalibutan, nahiaagum an kababayin-an hin doble nga paniniyupi ha atubangan han hiluagan nga kawaray trabaho ngan himubo nga suhol. Mas damo an mga babaye nga waray trabaho. Nakarawat hira hin mas himubo nga suhol tanding ha mga lalaki nga trabahador. Dugang nga mapanhibang an hampak ha ira han delubyo han *climate change* ngan mga gerra. Nagtitikagrabe an nahiaaguman nira nga pandarahug ha *human trafficking*, pornograpiya, prostitusyon, pamaligya han bata, kalakip an nakikit-an ha *social media* ngan iba pa.

An nahihiaguman nga pananalumpigos han kababayin-an dugang pa nga ginpagrabe ilarum han bagakolonyal ngan bagapyudal nga sistema. Nakaungbaw ha pundamental nga problema han imperyalismo, pyudalismo ngan burukrata kapitalismo, dugang nga ginkakaatubang han mga Pilipino nga kababayin-an an magkalain-lain nga porma han pyudal ngan burgis nga patriyarkal nga sistema.

Ha atubangan han nagliliyong nga krisis ha ekonomiya, pulitika ngan kultura, diin ba angay pumapel an kababayin-an? Ha butnga ngan ha unhan han pagpapasulong han rebolusyon nga tinuod nga magbabag-o ha ira kamutangan nga tinalumpigos ngan tiniyupi. Ini an ginpamatud-an han pira kadekada han praktika han rebolusyunaryo nga kagiusan han kababayin-an ha Pilipinas ha pangunguna han Makabayang Kilusan ng Bagong Kababaihan (Makibaka) nga gin-gigiyahan han Partido Komunista ng Pilipinas. Iginpakita han Makibaka nga kaparte ha ranggo han rebolusyon an kababayin-an, bisan an mga LGBTQ, ngan magin an kabataan.

Ha kabaryuhan, an mga organo han pampulitika nga poder igintutukod nga mahugot nga kabakyang an kababayin-an pinaagi han mga lokal nga tsapter han Makibaka. Diri madidiwara nga ha pag-abante han papel han kababayin-an nga parag-uma ha pulitika, dara hini an mga pan-ekonomiya nga ganansya han mga tiriklos, asosasyon ha umhanan ngan mga kooperatiba. Bisan ha aspeto nga kultural ginpapasamwak hini an demokratisasyon ha sakob han pamilya, maka-masa nga panambal ngan pagpapagios ha kabataan para ha alternatibo nga kultura ngan edukasyon.

Ha kasyudaran, iginpapasulong han MAKIBAKA an pag-insister ha mga demokratiko nga demanda, kaupayan ngan katungod han kababayin-an, kabataan ngan LGBTQ ha kagiusan masa. Pursigido nga ginbubuksas ngan gin-aatuhan an kadunutan, kawaray pulos ngan pasismo han naghahadi nga sistema dara han marayhak nga pag-amot han kagiusan nga kababayin-an ha mga pabrika, eskoylahan, komunidad, opisina, singbahan ngan kun diin pa nga lugar nga nakadto an kababayin-an. Igin-aamot nira an ira tingog ha guliat han katawhan para ha nasyunal nga katalwasan tikang ha langyaw nga paghahadi ngan pananalumpigos.

Karuyag han imperyalismo nga US nga ulangon an partisipasyon han kababayin-an ha rebolusyon ngan sapawan an mapan-ato nga diwa han kagiusan han kababayin-an. Gamit an USAID, World Bank, Asian Development Bank, United Nations ngan iba pa nga instrumento, iginbabandilyo ngan iginduduso an mga programa

Sundan ha paypay 5

***Walk-out* ha UP Baguio.** Gintatantiya nga 1,200 nga mga estudyante, magturutdo ngan empleyado han University of the Philippines (UP)-Baguio an nagpartisipar ha ginhimo nga *walk-out* hadton Pebrero 26 para ha hitaas nga pondo ha edukasyon, *transparency* (abrido nga libro-dekwenta) ha badyet, ngan baratunon han administrasyon. Pinakadako ini nga demonstrasyon ha naglabay nga pira katuig ha UP-Baguio. Ha pangunguna han Alliance of Concerned Students (ACS), ginsukna nira an sayop nga paggamit han pondo han unibersidad nga iginbuksas hadton Disyembre 2024 ha Commission on Audit 2023 Annual Audit Report.

Sayaw-protesta han kababayin-an. Aada ha 1,000 nga kababayin-an nga trabahador han Southern Tagalog an nagtirok ha Laguna agud ilansar an sayaw-protesta nga kaparte han kagiusan nga One Billion Rising hadton Marso 2. Ginpangunahan han Women Workers United an aktibidad nga nanawagan para ha pagtapos han pandarahug ha lugar han pagtrabaho, paghitaas hin suhol ha makaburuhi nga lebel, regular ngan disente nga trabaho, akses ha pampubliko nga serbisyo ngan katungod han mga trabahador nga mag-unyon.

30 katuig han Philippine Mining Act. Nagprotesta ha ubod han Mendiola ha Manila an mga grupo nga makakalibungan ilarum han Kalikasan PNE ngan iba pa nga progresibo nga grupo agud ipanawagan an pagpabasura ha Philippine Mining Act of 1995 ha ika-30 katuig hini hadton Marso 3. Dara han mga nagprotesta an usa nga mapa han Pilipinas nga nagpapakita kun hain an pinakadagko nga minahan ha nasud ngan an mga dinastiya ha pulitika nga nagtatag-iya hini.

Aton an 15-kilometro. Nagkaurusa an masobra 100 nga parupangisda, akademiko, mga estuyante ngan tawo ha singbahan ha Iloilo ha pagbug-os hin alyansa nga Aton ang Kinse Kilometro hadton Marso 3 agud depensahan an katungod han gudti nga parupangisda ha 15-kilometro nga *municipal waters*. Tinambong ngan pinartisipar ha katitirok an mga kaapi han Pamalakaya tikang ha Panay.

Sibilyan nga parag-uma, ginpatay han 82nd IB ha Capiz ha buwa nga engkwentro

GINPATAY HA PANMUSIL han mga tropa han 82nd IB ha Barangay Minan, Tapaz, Capiz hadton Pebrero 26 an parag-uma nga hi Peter Agudes, kilalado liwat komo "Tito." Duha pa niya nga kaupod an nasamaran. Ginpapagawas han Armed Forces of the Philippines (AFP) nga napatay hi Agudes ha armado nga engkwentro giutan han mga sundalo ngan han Bagong Hukbong Bayan (BHB).

Mahugot nga ginpahimuwa ni Perla Agudes, asawa han biktima, nga mga Pula nga mangaraway an tulo. Hustisya ngan patas nga imbestigasyon an panawagan han pamilya. Naukoy an pamilya Agudes ha Sityo Taroytoy, Barangay Manica, Libacao, Aklan. Nailo ni Peter an iya tulo nga anak nga 10, 13 ngan 16 anyos an pangidaron.

Masaker. Waray kaluoy nga ginmasaker han mga sundalo han 26th IB an magkaurupdan nga hira Toto Gomansil, Toni Gomansil ngan ira anak nga hi Celine Gomansil ha Dayuman River, Barangay San Vicente, Esperanza, Agusan Del Sur hadton Disyembre 15, 2024. Pira kabulan kahuman han makarimadima nga krimen waray pa gihapon hustisya ngan napapagbaton ha masaker.

Antes an krimen, nagsarit pa an pamilya Gomansil ha mga sundalo nga nakadeploy ha hirani nga detatsment para magtrabaho ha ira uma. Ha luyo han ira "pagsarit," ginsundan hira han mga sundalo ngan igin-gapos an mag-asawa nga Toto ngan Toni. Iginpailarum hira ha grabe nga interogasyon antes tawtawon ngan patayon. Hi Celine ginpanmusil naman han mga sundalo han dumalagan. Gin-akusahan hira nga nakikigsumpayan ha BHB ngan rebolusyunaryo nga kagiusan ha prubinsya.

Terorismo ha kahanginan. Troma ngan kahadlok an igindurot han istraping han mga helikopter han militar ha mga barangay han La Paz, Agusan del Sur ngan Cabanglasan, Bukidnon hadton Marso 4. Ha pagrarason nga suporta ini ha pag-atake han AFP kontra ha hukbo han katawhan, waray wantas nga nanmusil an mga helikopter nga nakakaapekto ha mga sibilyan. Nagpadara liwat an mga sundalo hin FA50 *fighter jets* nga kargado hin 250-lb o 500-lb nga mga bomba nga gagamiton unta kundi napaatras han mawara an usa ha tulo nga *jet fighter*.

Tikang ha paypay 4

nga nagamit hin mag-upay nga pulong nga "inclusion," safe spaces," ngan "peace zones para ha kabataan." Katuyuanan hini nga mga "adbokasiya" nga himuon nga matarapsaw an karukayaknon han nasyunal nga pananalumpigos ngan makaklase nga paniniyupi komo gamot han gin-aagian nga pananalumpigos han mga kababayin-an, ihirayo hira ha rebolusyunaryo nga dalan han pagbabag-o ngan dad-on ini ha dalan han repormismo, ligalismo ngan NGOismo.

Atubangan hini, kinahanglan dugang nga ipakita ha hiluag nga masa han kababayin-an nga an ira katalwasan tikang ha magkalain-lain nga klase han paniniyupi makakab-ot la ha natad han armado nga pakig-away. Ha naglabay nga pira kadekada, ginhasog han kababayin-an nga Pilipino an dalan han armado nga rebolusyon, ngan nag-amot hin kabaltok ngan kinabuhi komo mga Pula nga mangaraway ngan kumander han Bagong Hukbong Bayan ngan mga lider ngan kadre han Partido.

Sugad kanda Lydia, Tess, Rosario ngan Kris, naghuhulat an hiluag nga ranggo han kababayin-an nga angkunon an ira papel ha rebolusyon. Mas kritikal yana ha kababayin-an, labina ha kababayin-an nga anakbalhas, nga magpursige ha pagpukaw, pag-organisa ngan pakigbisog. Kinahanglan mahugot nga katinan an mga prinsipyo han rebolusyunaryo nga kagiusan han kababayin-an ngan igpalaypakay an bandera han nasyunal-demokratiko nga kagiusan. AB

Pagpapakusog ha kagiusan han igkasi Pilipino ha langyaw nga labnasan

Nagtirok hadin naglabay an pira kanapulo nga mga membro han Compatriots agud ilansar an makasaysayan nga kumperensya han kagiusan nga migrante nga Pilipino. Gintataglawas han rebolusyunaryo nga asosasyon han Compatriots an ispesyal nga sektor han mga migrante nga Pilipino ha National Democratic Front of the Philippines.

Ha balayan han kagiusan nga pagtutul-id, ginpadig-on han Compatriots an buruhaton hini nga organisahon ngan pagiuson an igkasi Pilipino para ha nasyunal-demokratiko nga rebolusyon, diin man hira ha kalibutan. Naabot ha 15 kamilyon an migrante nga Pilipino, kaupod an milyun-milyon nga temporaryo nga trabahador ha higmubo nga tipo han trabaho. Kada adlaw tikang 2023, naabot ha haros 10,000 nga Pilipino an kada adlaw nagawas han nasud durot han kakulang han lokal nga trabaho, kawaray o diri sadang nga kita ngan ura-ura kahimubo nga suhol, panlupot han tuna ngan pakabuhi. Pinaagi han palisiya ha pageksport han pagtrabaho, iginsasakripisyo hira han reaksyunaryo nga estado agud maibanan an krisis ha empleyo han nasud. Ginhuhuthutan hira hin milyun-milyon ha porma han mga sukot ha batakan nga serbisyon nga diri man nira natatagamtaman.

Ha langyaw nga mga nasud, ginaantos nira an pangabuso, pagtalapas ha ira mga katungod ha pagtrabaho, rasismo o diskriminasyon ha tulin, kamadarahug ngan hitaas kaupay nga gastos ha migrasyon. Waray hira mga proteksyon, labina an kababayin-an nga trabahador nga aada ha mga trabaho nga pinakabulnerable ha abuso ngan krimen.

Gin-adman han Compatriots an pagsusuma ha masobra upat kadekada nga rebolusyunaryo nga buruhaton ha ranggo han mga migrante ngan kumuha hin mga leksyon ha riko nga eksperyensya tikang hini. Ginrebyu hini an mga leksyon han syahan ngan ikaduha nga dakila nga kagiusan nga pagtutul-id agud ilugar an panawagan han presente nga kagiusan nga pagtutul-id kontra ha suhetibismo, konserbatismo, ultrademokrasya ngan burukratismo.

Gin-adman liwat ha kumperensya an mga pankatilingban ngan makakaklase nga imbestigasyon (SICA o *social investigation and class analysis*) nga igin-andam han mga komite hini ha magkalain-lain nga nasud ngan kontinente. Gamit ini, nabaton ngan nahipaklaro han Compatriots an pankadagmitan nga mga pakiana hiunong ha sektor ngan nahitalaan an mga palisiya ha pagpapahiluag ngan pag-oorganisa.

Agud ipasulong an interes han mga Pilipino nga migrante, gintaganduon han Compatriots an panginahanglan nga bug-uson an mga organisasyon ha ira ranggo agud ipasulong an ira mga demokratiko nga katungod, kalakip an katungod ha trabaho ngan mga pankatilingban nga proteksyon ha mga nasud nga gintatrabahuan. Ginseguro liwat hini an pag-organisa ha sikreto nga mga organisasyon masa nga magseserbe nga kabakyang han Partido ha pamumuno ha kagiusan nga migrante, pagpapakusog han kagiusan han migrante nga Pilipino nga trabahador ngan hiluag nga multi-sektoral nga patriyotiko nga kagiusan masa han mga Pilipino ha magkalain-lain nga nasud. Gintatan-aw han Compatriots nga ha pagkusog hini nga mga kagiusan, madako pa an mahiaamot hini ha kontra-imperyalista nga pagkamagburugto sugadman an pagpapasulong han internasyunal nga proletaryo nga rebolusyon.

Mahugot nga nakasumpay ha kamutangan han mga migrante an karukayaknon nga ginkakaatubang han katawahan ha Pilipinas, sugad han barato kaupay nga suhol han mga trabahador ngan an kawaray hin tuna, kadunutan han mga burukratakapitalista nga naghahadi ha estado ngan pag-ungbaw han imperyalismo nga US ha katilingban Pilipino. Kun pagpipilion, mas karuyag nira nga magpabilin ha nasud kaupod an ira mga hinigugma ha kinabuhi. Samtang aadto ha gawas han nasud, pinakahingyap nira nga makauli ha iroy nga tuna.

Komo mga Pilipino, ginkikilala an mga migrante komo kaparte han nasyunal nga kagiusan nga pagtatalwas. An solusyon ha ira migrasyon amo an pagpapasulong han nasyunal demokratiko nga rebolusyon. Ayat ha Compatriots an pagpapakusog han kagiusan kontra ha matalumpiguson ngan matiyupion nga niyutiyo nga reaksyunaryo nga estado ha Pilipinas ngan pagpapahiluag han suporta ha panmaihaan nga gerra han katawhan ha butnga han natikagrabe nga pasismo ha kalibutan.

Ginlalantaw han Partido ngan han katawhan Pilipino an tinagdamo nga pag-uli han mga migrante ha Pilipinas agud magpartisipar ha rebolusyunaryo nga kagiusan ha Pilipinas, labina ha natad han armado nga pakig-away, para ha pagpanday han katilingban nga tinuod nga talwas, demokratiko ngan abunda. AB

Pankatinan an mga leksyon han pag-aalsa nga EDSA

Ha okasyon han ika-39 nga anibersaryo han pag-aalsa nga EDSA, nagpahinumdom an National Democratic Front of the Philippines ha mga importante nga leksyon hini ngan ha panginahanglan nga maksimisahon an mga nakab-ot hini pinaagi han pagpapasulong han nasyunal-demokratiko nga rebolusyon.

Ginkilala ni Elias Dipasupil, pankabug-usan nga sekretaryo han NDFP, an nalalain nga papel han pag-aalsa nga EDSA ha kasaysayan han katawhan Pilipino. Ginbug-os hini an pagkakaurusa han magkalain-lain nga grupo, tikang ha tangkod tubtub ha may kalugaringon nga adyenda, agud patalsikon an usa nga diktador. An kahiluagon ngan pagkakaiba-iba han mga pwersa an naghatag dinhi han kahiluagon ngan kusog, kundi ini gihapon an hinungdan kun kay ano nagin bulnerable an nahingadtuan han pag-aalsa ha distorsyon (pambirikis) ngan kooptasyon (pakigbuligay ha kaaway).

Kahuman han haros upat kadekada, nagpapabilin nga ludlod ha kakurian an nasud, ginhahadian han mga burukrata kapitalista ngan ira imperyalista nga amo. Nakabalik na ha Malacañang an pamilya nga Marcos ngan nanawantawan ha poder. Hadin naglabay nga duha katuig la, siyam nga kaso kasumpay han ira ginkawat nga karikuhan an napabasura ha Sandiganbayan. Nadugngan na liwat an ira nahakin nga pondo han katawhan ha porma han *intelligence and confidential funds*, *unprogrammed funds*, Maharlika Investment Fund ngan damo pa nga kapareho nga aragianan han korapsyon.

Kundi, nagpapabilin nga mahinungdanon an pag-aalsa nga EDSA ngan mga leksyon hini ha pag-ato ha tiraniya. Importante nga pahinumdom an pag-aalsa ha panginahanglan han marayhak ngan pursigudo nga pagpupukaw ngan pag-oorganisa. Waray mapatalsik an diktador han tulo kaadlaw la hadton 1986. Ha 14 katuig antes ini, iginpundar ha kasyudaran an mga sikreto nga organisasyon tubtub nga gin-akos han katawhan nga maglansar hin tikadagko nga dayag nga paggios agud buungon an terorista nga ngirhat. Ha kabaryuhan, ginlansar han Bagong Hukbong Bayan an armado nga pakig-away agud atuhan an grabe nga militarisasyon, kadungan an mga pakigbisog nga parag-uma agud ipasulong an ira gindedemanda nga tinuod nga reporma ha tuna.

Labaw ha ngatanan, importante nga leksyon an panginahanglan nga maksimisahon an eksperyensya han pag-aalsa nga EDSA kontra ha tiraniya tubtub nga makab-ot an rebolusyunaryo nga pagbabag-o ngan pagbubug-os hin usa nga tinuod nga demokratiko nga gubyerno han katawhan nga ginhihingyap han katawhan.

Paghatag-kinabuhi ha diwa han EDSA

Hadton Pebrero 25, ha mismo nga anibersaryo han pag-aalsa nga EDSA, nagtirok an 10,000 ha atubangan han Our Lady of EDSA Shrine ha Mandaluyong City ha Metro Manila. Nagtirig-ob hini nga katitirok an Tama Na Alliance, Bagong Alyansang Makabayan, One Taft Alliance, Duterte Panagutin Network, estudyante, trabahador, tawo ha singbahan ngan damo pa nga iba.

Nagkaurusa hira agud mahugot nga ipaabot ha rehimen Marcos an ira panawagan kontra ha korapsyon ngan kawaray konsensya. Sugad liwat, iginpanawagan nira an dagmit nga pagpapatalsik kan Sara Duterte, an bise-presidente ni Ferdinand Marcos Jr.

Nagkamayda hin pareho nga mga protesta ha syudad han Baguio, Tuguegarao, Naga, Bacolod, Iloilo, Roxas, Capiz, Cebu ngan Davao nga ginpartisiparan ha mga membro han lokal nga organisasyon ha ilarum han Bayan ngan progresibo nga partido sugad han Bayan Muna ngan Kabataan Partylist.

Masobra 70 nga eskoylahan an nagdeklara hin waray klase agud tagan hin higayon an mga estudyante, magturutdo ngan mga akademiko nga pumartisipar ha magkalain-lain nga aktibidad ha paghandum han pag-aalsa.

Ha Metro Manila, gatus-gatos nga estudyante an nag-*walk-out* ha ira mga klase, kaupod an mga estudyante han Polytechnic University of the Philippines.

Nag-*walk-out* liwat an mga estudyante han UP-Los Baños ngan Cavite State University, samtang nagkamayda hin katitirok ha sakob han Southern Luzon State University ha Lucban, Quezon ngan Bulacan State University. Ha Visayas, nagkamayda hin *walk-out* ha UP-Tacloban ngan paggios ha University of Eastern Philippines ha Catarman, Northern Samar.

Ha Mindanao, nagkamayda hin katitirok ha sakob han kampus han Ateneo de Davao University, Ateneo de Zamboanga University ngan Xavier University ha Cagayan de Oro City. AB

HA DAGMIT NGA PULONG

60 *mining permit*

nga may lupgop nga 188,199.45 kaektarya nga katunaan ha Northern Luzon an iginhatag han estado ha magkalain-lain nga kompaniya ha mina tikang han igsabaluad an makahiribang nga **Philippine Mining Act of 1995.**

16%

la han kabug-usan nga balor nga nahuhuthot tikang ha pagmimina an nahingangadto ha estado ha porma han buhis ngan *shares.*

25

ha mga **755 nga detenido nga pulitikal** mga unyonista ngan organisador han mga trabahador. Ginsalawdan hira hin hinimu-himo nga mga kaso ngan iginpriso tungod ha ira pagdepensa ha mga katungod ha pagtrabaho.

Taramdan: Free Our Unionist Network

50%-60%

han diskwento (iban) ha pamasahe han mga estudyante, *senior citizen* ngan mga may kapansanan an ginpapasugbong ha mga drayber han Grab ngan iba pa nga kapareho nga kompaniya ha transportasyon. Dako nga iban ini ha guti na nga kita han mga drayber.

Taramdan: Malayang TNVS Movement

₱29/adlaw

an sensilyo nga dugang-nga-suhol nga gin-aprubahan han *wage board* han Davao Region hadton Pebrero 17, nga nagpahitaas ha minimum nga suhol ngadto ha ₱505-₱510/adlaw, waray pa katunga han ₱1,190 nga makaburuhi nga suhol ha rehiyon hadton Enero.

₱4.42 B

an ibubutang nga kapital tikang ha **Maharlika Investment** Fund ngadto ha Makilala Mining Company, usa nga kompaniya nga may makahiribang nga operasyon ha Kalinga.

100,000

nagrali ha South Korea hadton Marso 1 agud ig-insister an *impeachment* ha presidente han nasud nga hi Yoon Seuk Yul ngan para ha reunipikasyon (utro nga pagtig-ob) han duha nga Korea (North ngan South). An Marso 1 pagsalin-urog han patriyoktiko nga kagiusan han katawhan Koreano kontra ha okupasyon han Japan.

₱4/kilo

an presyo han pamalit han **kamatis** ha **Nueva Ecija** hadton Pebrero nga iginkalugi han mga parag-uma ngan mas naglubong ha ira ha utang.

Kolektibo nga pagtipa ha natikahitaas nga matrikula ha kolehiyo

Nagkakaurusa nga tinindog an damo nga konseho han estudyante, mga mantalaan ngan organisasyon tikang ha magkalain-lain nga pribado nga kolehiyo ngan unibersidad kontra ha plano nga umento han sukot ha matrikula ngan iba pa ng mga kabaraydan (Tuition and Other Fees Increase o TOFI) para ha tuig 2025-2026. Ha urhi nga rekord han National Union of Students of the Philippines (NUSP), inabot ha 2% tubtub 10% an tantos han iginpoproponer nga umento ha sukot han mga unibersidad para ha masunod nga akademiko nga tuig.

Kada Pebrero kada tuig, nakarawat an Commission on Higher Education (CHEd) hin mga petisyon para ha ginpoproponer nga TOFI. Ini nga "katungod" para mag-umento han sukot nasubay ha CHEd Memorandum Order No. 03 Series of 2012. Kaparte hini an paghimo hin "konsultasyon" ha mga estudyante para mahipaklaro an katuyuanan han TOFI.

Sugadman, buwa ini nga mga konsultasyon, subay ha eksperyensya han mga konseho ngan estudyante. Ha esensya, gin-gagamit ini agud igpirit an TOFI. Ha iba pa nga mga higayon, butaray nga ginbabalewaray han administrasyon bisan ini nga igintalaan nga proseso han CHEd.

Kasagaran iginrarason ha pag-umento han matrikula an paghitaas han presyo han mga papliton, paghitaas han suhol han magturutdo ngan iba nga empleyado ngan pagpapauswag han mga pasilidad ngan serbisyo. Sigon ha NUSP, gasgas na ini nga pagrarason tungod kay klaro nga an umento han matrikula ngan iba nga surukton para ha pagpapadako han kita. Ha nakalabay, waray naman nagbag-o ha mga pasilidad, kamutangan han mga magturutdo ngan empleyado ha mga unibersidad.

Makatadungan nga pagtipa

Aada ha abereyds nga ₱130,000 an ginkikinahanglan kada tuig para makag-eskoyla an usa nga estudyante ha kolehiyo. Diri masadang bisan kun ig-alutaga dinhi an bug-os nga tuig nga ginkikita (₱120,000) han ordinaryo nga trabahador nga ginsusuhulan hin minimum. May mga pagtantiya nga naabot ha ₱2 kamilyon an kinahanglan gastuson agud makatangpos ha usa nga 4-katuig nga kurso ha kolehiyo ha mayor nga mga unibersidad han nasud.

2025-2026

IBA PA NGA MGA ESKOYLAHAN NGA NAG-UMENTO HAN MATRIKULA

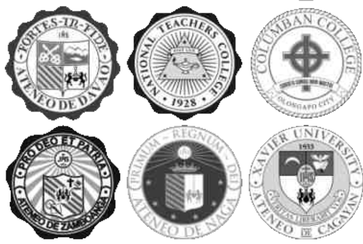
2% MAPÚA UNIVERSITY

5-6.25%

University of Saint La Salle (Bacolod City)
De La Salle Araneta University
Saint Louis University (Baguio City)

3-4.5%

Centro Escolar University (Makati ngan Manila)
National Teachers' College
Columban College (Olongapo City)
Philippine Women's University
Ateneo de Naga University
Ateneo de Davao University
Ateneo de Zamboanga
Xavier University-Ateneo de Cagayan

7-10%

Saint Paul University Quezon City, Colegio de San Juan de Letran, University of the Cordilleras

Ha atubangan han dugang pa nga natikahitaas nga presyo han batakan nga mga papliton, makatadungan nga atuhan han mga estudyante an dugang nga matrikula. Ha nakalabay nga mga bulan, naglansar hira hin mga porum, miting, rali ngan iba pa nga tipo han aktibidad para ipahayag an pagtipa dinhi.

Nagkamayda hin mga paggios ha University of the East (5% TOFI), De La Salle University (3%), University of Santo Tomas, Ateneo de Manila University (6%), Adamson University (5%) ngan iba pa nga mga unibersidad ha Metro Manila.

Ha Saint Louis University ha Baguio City nga syahan nga iginproponer an 9% nga umento, naduso han paggios han mga estudyante nga pahimubon ini ngadto ha 6.25%. "Usa nga kadaugan an pagpahimubo ha TOFI, kundi an 6.25% nagpapabilin nga pakuri ha yukut-yukot nga bag-o nga [estudyante]. Igpapadayon naton an pakigbisog," sigon ha grupo nga Walang Iwanan Louisian Network.

Ha Holy Angel University ha Pampanga, namamangpangan an 3.5% nga umento. Ha sarbey han mantalaan nga The Angelite, tulo ha kada upat nga estudyante an diri abuyon ha anuman nga TOFI para ha masunod nga tuig, ngan masobra 60 porsyento an may posibilidad nga umundang ha pag-eskoyla tungod ha TOFI. Ikatulo nga umento na ini ha sakob han tulo katuig.

Dirudiretso pa an konsultasyon han NUSP ha mga konseho han estudyante han mga unibersidad nga may namamangpangan nga umento han matrikula. Ginpapakusog nira an pagkaurusa han mga konseho ngan estudyante ha bug-os nga nasud para labaw pa nga palandawon an pag-ato ha umento han matrikula ngan iba pa nga mga kabaraydan. Ginpapagbaton nira an CHEd ngan rehimen Marcos ha pagpabor hini ha pribado nga negosyo nga dugang pa nga nagganansya ha kahibangan han mga kabatan-unan nga Pilipino ngan ira edukasyon. AB

Fact-finding mission ha Mindoro

Pagtindog para ha masa nga Mindoreño

Maisog nga gin-atubang han magkalain-lain nga mga grupo, kaupod an Karapatan-Southern Tagalog, an butaray nga pan-gigipit ngan panmilitar nga pandarahug han 203rd IBde para mahimo an usa nga *fact-finding mission* (FFM) ha isla han Mindoro hadton Pebrero 23 tubtub Marso 1.

Katuyuanan han tim nga mahibaruan an kamutangan han masa nga Mangyan ngan parag-uma nga gin-imponeran han militarisasyon ngan terorista nga paghahadi han militar. Diri mamenos ha 10 nga pankombat nga batalyon han militar an nakadeploy ha Mindoro para ha kampanya nga "kontra-insurhensiya." Ha ira imbestigasyon, nahilista nira an dirudilain nga pagtalapas han militar ha internasyunal nga makatawo nga balaud, nga naghahatag-proteksyon ha mga sibilyan ha mga lugar kun diin mayda armado nga agway.

Partikular nga ginkadto han tim an bungto han Pola, Bulalacao ngan Mansalay ha Oriental Mindoro diin nahireport an serye han mga pagtalapas ha tawhanon nga katungod kasunod han mga engkwentro han 203rd IBde ha Bagong Hukbong Bayan (BHB)-Mindoro hadton Pebrero. Pag-abot pa la han tim ha isla, nakaimponer na an diri deklarado nga balaud militar ha mga barangay.

Ha Pola, gin-ulang ngan waray tuguti an tim nga makasulod ha tulo nga ginringgal nga mga barangay. Ginpagawas han mga upisyal nga aada ha maupay nga kamutangan an komunidad. Kundi ha interbyu ha mga residente, nahibaruan han tim an karinggal nga igindurot ha mga residente han iginhimo nga istraping tikang ha kahanginan han militar kahuman han 3-kaoras nga balyuay han buto. Tungod hini, naduso hira nga mag-ebakwet. Usa nga iroy ngan iya 3-kabulan nga puya an grabe nga naugmaran.

Kahuman han insidente, ginmiting han militar an mga upisyal han barangay agud ipatuman an *lockdown* ha mga komunidad. Nag-imponer hira hin karpyu ngan panrekisa, ngan gintarhug nga kakasuhan an hin-o man nga diri masugot ha mando.

Ginhimo nga baraks han mga sundalo an eskoylahan ha komunidad ngan nagtindog hin mga tsekpoynt. Mayda mga parag-uma han lubi nga iligal nga gin-aresto ngan gin-akusahan nga mga Pula nga mangaraway. Napiritan an mga sundalo nga buhian hira kahuman mapamatud-an nga mga residente hira ha lugar. Dako an nalugi ha mga paraglukad tungod kay gindidiri o nahahadlok hira nga magpakabuhi. Hitaas pa naman unta an pamalit han lukad. Bisan an mga *resort* gindiri nga kumarawat han turista. Samtang, usa kasemana na nga waray klase an mga eskoylahan ha duha nga barangay.

Reklamo han mga residente, ha pira kaadlaw nga pan-gigipit han mga sundalo, waray man la hira nakarawat nga anuman nga kumpensasyon o bulig tikang ha estado.

Kapareho nga sitwasyon liwat an nahibaruan han tim ha duha nga barangay ha Bulalacao. Kadungan han pag-iinterbyu ha mga residente, nanhatag hira hin mga polyeto nga naguunod han kamutangan han tawhanon nga katungod ha isla han Mindoro.

Naglansar an tim hin Basic Human Rights Orientation ha mga minoriya nga Mangyan-Hanunuo agud ipahibaro an ira mga batakan nga katungod ngan madepensahan an ira kalugaringon ha panahon han panringgal han militar.

Ha Mansalay, gin-interbyu han tim an mga residente han usa ha mga apektado nga barangay. Antes giknan an isla, naghimo an tim hin *candle lighting* ngan paghalad hin pangadi ha usa nga singbahan ha Calapan.

Ha butnga han FFM, ginharas ngan ginpasul-an han duha nga tawuhan ha paniktik han militar an tulo nga kaapi han tim samtang namamahuway. Ginbutong ha braso an usa samtang gintauman naman an duha ngan nag-atentar pa nga labayan han duha nga ahente an tim. Ha bug-os nga panahon, waray hunong an paniniktik ha ira han mga tawuhan han militar.

Ha atubangan hini nga mga ayat, madinaugon nga nakagsumat an FFM ha publiko han resulta han ira imbestigasyon hadton Marso 5 ha Quezon City. Saad han tim, mabalik hira ha isla han Mindoro ha masunod pa nga mga higayon agud padayon nga depensahan an katungod han masa nga Mindoreño.

Ha adlaw mismo han ira paggikan hadton Marso 1, nahireport an panibag-o nga serye han *aerial strafing* ngan panmomba han 203rd IBde ha Mansalay, Oriental Mindoro. Ha report han mga residente, duha kabeses nga nagpauran hin bala an duha nga helikopter nga Blackhawk ha tulo nga magkaraknit nga sityo ha Barangay Panaytayan. Nagdurot ini hin panibag-o nga karinggal ha mga sibilyan. Ginpahimuwa han lokal nga yunit han Bagong Hukbong Bayan nga may naigo nga yunit ha lugar nga ginpauranan hin bala. AB

